

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5118/2019
07.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Драгане Маринковић, Звездане Лутовац и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., кога заступа Марјан Божиловић, адвокат из ..., против туженог Република Србија, Високи савет судства, Основни суд у Врању, кога заступа Државни правобранилац, Београд, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Пироту Гж 1190/2017 од 17.07.2019. године, у седници већа одржаној 07.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Пироту Гж 1190/2017 од 17.07.2019. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Пироту Гж 1190/2017 од 17.07.2019. године, тако што се одбија жалба туженог и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 1711/2015 од 01.06.2016. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 27.034,72 динара, у року од 15 дана, од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 1711/2015 од 01.06.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 1.967,06 динара, са законском затезном каматом, почев од 02.02.2015. године, до коначне исплате, а ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 44.500,00 динара, са законском затезном каматом, од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Пироту Гж 1190/2017 од 17.07.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 1711/2015 од 01.06.2016. године и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужени обавезе да исплати тужиоцу износ од 1.967,06 динара, на име камате на главни дуг од 5.000,00 динара, за период од 30.04.2012. године до 20.05.2014. године, са законском затезном каматом, почев од 02.02.2015. године, до коначне исплате, као и да му на име трошкова поступка исплати износ од 44.500,00 динара. Ставом другим

изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је позивом на члан 404. Закона о парничном поступку предложио да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, због потребе тумачења права и уједначавања судске праксе, уз наводе да постоји масовност истоврсних спорова и различита пресуђења.

Према одредби члана 404. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају, испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...87/18).

По оцени Врховног касационог суда, потребно је тумачење о питању остварења права судског вештака на камату, у ситуацији принудно наплаћене награде за вештачење по решењу суда, као обвезника плаћања. Из тог разлога, на основу члана 404. став 1 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији тужиоца, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је испитујући побијану пресуду, оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеним чињеницама, тужилац је у својству судског вештака био ангажован од стране суда ради вештачења у предмету Основног суда у Врању Ки 1439/11. Решењем истражног судије Основног суда у Врању Ки 1439/2011 од 30.04.2012. године одређена је висина награде тужиоцу за извршено вештачење у износу од 5.000,00 динара. У ситуацији када исплата није извршена од стране Основног суда у Врању као обвезника плаћања награде вештаку по решењу тог суда, тужилац је покренуо извршни поступак ради наплате своје извршне тражбине. По предлогу тужиоца, на основу наведеног решења од 30.04.2012. године, Први основни суд у Београду је донео решење о извршењу ИИ 1086/2014 од 14.02.2014. године у односу на означеног извршног дужника Републику Србију, Високи савет судства, Основни суд у Врању, а јавни извршитељ закључак о спровођењу извршења 28.04.2014. године, које је реализовано 20.05.2014. године, када је тужилац преко јавног извршитеља наплатио износ од 5.000,00 динара на име награде за вештачење, као и трошкове извршног поступка.

Тужилац је 02.02.2015. године поднео тужбу којом је тражио исплату обрачунатог износа камате 1.967,06 динара, са законском затезном каматом почев од

дана подношења тужбе до исплате. Првостепени суд је по прихваћеном обрачуну вештака, утврдио да камата на износ главнице од 5.000,00 динара за период од 30.04.2012. године до 20.05.2014. године износи 1.967,06 динара.

Имајући у виду да је тужилац своје потраживање на име награде за вештачење, наплатио принудним путем, првостепени суд је усвојио тужбени захтев као основан, позивом се на члан 277. и члан 324. Закона о облигационим односима. Одредбом члана 324. наведеног закона је прописано да дужник долази у доцњу када не испуни обавезу у року одређеном за испуњење, а одредбом члана 277. да дужник који задоцни са извршењем новчане обавезе, поред главнице дугује и камату, по стопи утврђеној законом. У конкретном случају, обавеза туженог је доспела 30.04.2012. године, а измирена је 20.05.2014. године, ради чега је првостепени суд обавезао туженог на исплату законске затезне камате, од дана подношења тужбе до коначне исплате, у складу са одредбом члана 279. став 2. ЗОО која прописује да на износ неисплаћене камате може се захтевати затезна камата само од дана када је суду поднесен захтев за њену исплату.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев. Према схватању другостепеног суда, потраживање камате на досуђени износ награде за вештачење као трошкова поступка не може бити главно потраживање и не може се тражити у другој парници, већ само у оном поступку у којем су трошкови настали, па како се у конкретном случају ради о трошковима кривичног поступка према цитираним одредбама члана 261. ЗКП, по којима се захтев за накнаду трошкова или исплату награде може поднети најкасније у року од једне године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1. члана 262 ЗКП, то с обзиром да у поступку пред Основним судом у Врању Ки 1439/2011, тужилац као вештак није поднео захтев за исплату законске затезне камате на трошкове вештачења, тужилац ово потраживање не може реализовати у новој парници.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је побијана пресуда другостепеног суда донета уз погрешну примену материјалног права. Становиште другостепеног суда се не може прихватити као правилно.

Предмет спора је новчано потраживање тужиоца у износу од 1.967,06 динара, који представља законску затезну камату обрачунату на износ од 5.000,00 динара, утврђен тужиоцу на име награде за вештачење, решењем Основног суда у Врању Ки 1439/2011 од 30.04.2012. године. Наведени износ тужилац је наплатио у извршном поступку 20.05.2014. године.

Решењем кривичног суда о трошковима и награди за обављено вештачење, утврђује се износ за исплату вештаку, а не одлучује се о камати која вештаку припада за случај доцње у исплати утврђеног новчаног потраживања. Такав захтев за исплату камате, у тој врсти поступка, од стране вештака се не може поставити, односно био би беспредметан.

О захтеву тужиоца за исплату награде за вештачење је одлучено, решењем истражног судије. То решење не представља извршни наслов за наплату камате. Сходно томе, тужилац није располагао извршном или веродостојном исправом за наплату камате. Једини правни пут тужиоцу као судском вештаку да оствари право на

камату на утврђени износ награде за вештачење, признат судским решењем донетим у кривичном поступку, али неисплаћен све до принудне наплате, било је подношење тужбе парничном суду против Републике Србије- Основни суд у Врању. Тужилац је такву тужбу оправдано поднео, јер му износ награде за вештачење по решењу истражног судије, није био исплаћен до принудне наплате 20.05.2014. године. Према члану 17. став 1. тада важећег Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ , број 31/11 и 99/11), извршна исправа је подобна за извршење ако су у њој назначени извршни поверилац и извршни дужник, предмет, врста и обим испуњења обавезе, осим ако овим законом није другачије одређено.

Изнето становиште Врховног касационог суда одговара становишту Уставног суда РС из одлуке Уж.6738/2013 од 18.12.2015. године, које је овај суд имао у виду при опредељењу да прихвати одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној и ревизију усвоји као основану.

Правилно је закључио првостепени суд да у случају доцње при плаћању утврђеног износа награде за вештачење у кривичном поступку, тужилац као поверилац у смислу члана 277. Закона о облигационим односима, стиче право да обрачунату затезну камату оствари у посебној парници, за период трајања доцње који се у конкретном случају протеже од извршности решења Основног суда у Врању Ки 1439/2011 од 30.04.2012. године, до дана када је плаћање извршено принудним путем 20.05.2014. године. Тако обрачуната камата може се утужити као главни дуг на који у смислу члана 277. став 2. ЗОО камата тече од дана када је (тужбом парничном суду) поднесен захтев за њену исплату, управо како је и тражено.

Имајући у виду да је тужилац успео у ревизијском поступку, као и да је трошкове овог поступка тражио и определио, тужени је дужан да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка, и то за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, таксе на ревизију у износу од 7.517,36 динара и таксе на одлуку у износу од 7.517,36 динара, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**